

תכנית הלימודים ביהדות - 5 יח"ל

נבחנים ב-5 יחידות ביהדות ייבחנו בשאלונים הבאים:

1. יחידת לימוד, בהערכה חיצונית המהווה 20% מהציון, סמל שאלון 4381
2. שתי יחידות לימוד בהערכה בית ספרית:
א. סמל שאלון 4573 המהווה 20% מהציון
ב. סמל שאלון 4583 המהווה 20% מהציון
3. יחידת הגבר בהערכה חיצונית המהווה 40% מהציון, סמל שאלון 4281

סמל שאלון 4381 20% עבור 5 יח"ל- בחינה חיצונית

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תתי הנושאים על פי תוכנית הלימודים
שבת	על פי: "יסודות ועיקרים בהלכות שבת" בהוצאת מכון "אור מאיר" פרקים ה', י"ב, י"ג
תפילה	על פי ספר "קיצור שלחן ערוך". - סימן א': א'-ד' - סימן ב': א', ג'-ט' - סימן ג': ב' (עד "על הכנעה וצניעות"), ג' - ה', ז'. - סימן ו': א'-ד', ו'-י"א. - סימן ז': ב'-ז' - סימן י"ב: א' (עד "ילביש את עצמו כראוי"), ב'-ג', ה'-ו' - סימן י"ד: א' (עד "אפילו במקום הפסק") ב' (החל מ"ויאמר כל פסוקי דזמרא") ג'-ה' - סימן ט"ז: כולו - סימן י"ז: א'-ו', ח'-ט' - סימן י"ח: א'-ח', ט' (עד "ירוק לימנו"), י-י"ב, י"ד-ט"ז, י"ח-כ"א. - סימן י"ט: א'-ה' (להוסיף בארץ ישראל מתחילים מליל ז' במרחשון), ו'-ח', י-י"ב, י"ד. - סימן ס"ח: א'-ה'. - סימן ס"ט: א'-ד'.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית

הפיקוח על יהדות עצמאי

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תתי הנושאים על פי תוכנית הלימודים
ברכות	על פי ספר "קיצור שלחן ערוך". - סימן מ': א-ב', ד-ז' (עד "ומברך גם כן על נטילת ידיים"), ח-י"ג (עד "לא הוי נטילה"), י"ד-כ'. - סימן מ"א: א-ד', ה' (החל מ"וידקדק להוציא היטב"), ו-ז', ח' (עד "השלמה שהיא חשובה יותר"), ט-י'. - סימן מ"ב: א-י"א, ט"ו, י"ז-כ"ג. - סימן מ"ג: א', ב', (עד "כי נפטר בברכה שבירך עליו לפני הסעודה"), ג-ז'. - סימן מ"ד: א' (עד "וישפיל ידיו קודם שמנגב"), ב-י"ז. - סימן מ"ח: א-ז', ח' (עד "המה טפלים ובטלים לגביהם"), ט-י'. - סימן נ': א-ה', ז'-ט"ז. - סימן נ"א: כולו. - סימן נ"ב: א-ו', ח-ט', ט"ז, י"ח (עד "קנים מתוקות מברך שהכל"). - סימן נ"ג: א-ה'. - סימן נ"ד: א-ו', ט'. - סימן נ"ה: כולו. - סימן נ"ו: כולו. - סימן נ"ז: א-ו'. - סימן נ"ח: א-ה', ז', י"ג. - סימן נ"ט: א-ב', ד', ו-ח' (עד "נפטר בברכה זאת"), ט', י"א-י"ד (עד "שהחיינו אחת לכולם"), ט"ז-י"ט. - סימן ס': א-ח'.
הלכות יום טוב	על פי ספר "קיצור שלחן ערוך". - סימן צ"ח: א', ז', ט', י"א (עד "מוצאי יו"ט וישרפנה"), כ"ג-כ"ה, כ"ז-ל"א, ל"ג (עד "כי אם על ידי עכו"ם), ל"ד, ל"ה. - סימן צ"ט: א-ב'. - סימן ק"ב: א-ו'. - סימן ק"ג: כולו. - סימן ק"ד: א-ה', ח-ט', י"א-ט"ו, י"ז-י"ט. - סימן ק"ה: כולו.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
הפיקוח על יהדות עצמאי

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תתי הנושאים על פי תוכנית הלימודים
	- סימן ק"ו: א'-ב', ה'.
כשרות	- על פי ספר "קיצור שלחן ערוך" - סימן ל"ו: א'-י"ב, י"ד-י"ז, כ'-כ"ב, כ"ו-כ"ח, - סימן ל"ז: א', ג'-ה', ח', י-י"ב - סימן מ"ו: א'-ג', ה'-ט"ז, כ"א, כ"ה-כ"ז, ל"א-ל"ב, ל"ד-ל"ז, ל"ט, מ"ב-מ"ה - סימן קע"ב: א'-ב'
מצוות שונות	<u>בין אדם לחברו</u> – על פי ספר "קיצור שלחן ערוך" ○ סימן כ"ט: כולו ○ סימן ל': כולו ○ סימן ל"ד: א'-ג', ו'-ח', י"א-י"ד ○ סימן ס"ג: כולו. ○ סימן ס"ה: א'-י'. ○ סימן ס"ז: א'-ט'. ○ סימן קפ"ב: כולו. ○ סימן קפ"ג: א'-ב'. ○ סימן קפ"ד: א'-ח'. ○ סימן קפ"ז: א'-ד'. <u>מצוות שונות</u> – על פי ספר "קיצור שלחן ערוך" ○ כיבוד אב ואם - סימן קמ"ג: כולו. ○ כבוד רבו, תלמיד חכם וכהן - סימן קמ"ד: א'-ד', ו'-ח' ○ איסור יחוד - סימן קנ"ב: א'-ו'. ○ איסור לא ילבש - סימן קע"א: א'. ○ שעטנז – סימן קע"ו: א'-ה', ז'.

40% - הערכה חלופית

לנבחני משנה ובתי"ס ללא הכרה בציון שנתי
נבחנים אלו יבחנו בשאלון חיצוני אחד, הכולל את תוכניות הלימודים של שני השאלונים 4573, ו-4583
סמל השאלון: 4582. מבנה השאלון נמצא בברטיסיית "נבחנים אקסטרניים"

סמל שאלון 4573 (השאלון מהווה 20% מהציון הכולל)

רשימת תתי הנושאים לפי תוכנית הלימודים	
• פרקי אבות: עם פירוש הר"ע מברטנורא, פרק ב'. וכן הקטעים הבאים מפירוש רבנו יונה:	
○ משנה א' ד"ה: "רבי אומר איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם". ○ משנה א' ד"ה: "הסתכל בשלשה דברים". ○ משנה ד' ד"ה: "עשה רצונו כרצונך". ○ משנה ד' ד"ה: "אל תפרוש מן הציבור". ○ משנה ט' החל מד"ה: "איזו היא דרך ישרה" עד "הוא אליו הדבר הזה". ○ משנה י' ד"ה: "ואל תהי נוח לכעוס". ○ משנה י"ג ד"ה: "וכשאתה מתפלל". ○ משנה י"ד ד"ה: "ומי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך".	
הערה: כיוון שאין אחידות במספור המשניות בין המהדורות השונות, יש לשים לב לדיבור המתחיל, כפי שמצוין.	
• רמב"ם משנה תורה, הלכות תשובה, פרקים א' וב', פרק ג': הלכות א' – ו' • רמב"ן על התורה: • חוקים: כלאים – ויקרא פרק י"ט, פסוק י"ט (עד "ותועלת שלימה") • עדות: תפילין, בכור, פסח – שמות פרק י"ג, פסוק ט"ז, (החל מ"ועתה אומר לך כלל" עד סוף הקטע) • רמח"ל: מסילת ישרים: פרקים א' – ג', פרק ד' – עד למלים: "מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם חסידיהו כחוט השערה", פרק ה' • ר' אהרן הלוי, ספר החינוך: • שבת: ○ קידוש (מצווה ל"א). ○ איסור מלאכה (מצווה ל"ב) (בלי הקטע מ"ומלשון הרמב"ם" עד "בלאו דמחמר בכאן")	

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
הפיקוח על יהדות עצמאי

רשימת תתי הנושאים לפי תוכנית הלימודים

• חגים:

- שבירת עצם בפסח (מצווה ט"ז)

• כשרות:

- גיד הנשה (מצווה ג')
- איסור טרפה (מצווה ע"ג)
- בשר בחלב (מצווה צ"ב)
- דם (מצווה קמ"ח)

• מצוות התלויות בארץ:

- תרומה (מצווה תק"ז). (עד "מדבריהם כתרומה", ובהמשך מ"והעובר על זה" עד הסוף)
- מעשר בהמה (מצווה ש"ס).
- מעשר ראשון (מצווה שצ"ה).
- מעשר שני (מצווה תמ"ב ומצווה תע"ג).
- נטע רבעי (מצווה רמ"ז).
- חלה (מצווה שפ"ה) (עד "כהן קטן או גדול").
- חדש (מצווה ש"ג).
- שמיטה (מצווה פ"ד).

• בין אדם לחברו:

- כיבוד אב ואם (מצווה ל"ג).
- יראת אב ואם (מצווה רי"ב).
- כבוד חכמים (מצווה רנ"ז).
- משפט צדק (מצווה רל"ה).
- הלוואה לעני (מצווה ס"ו).
- תוכחה (מצווה רל"ט).
- מצוות אהבת ישראל (מצווה רמ"ג).
- שלא לנקום (מצווה רמ"א).
- שלא להתאוות (מצווה תט"ז)

הערה: במצוות הנלמדות מתוך ספר החינוך, הנדרש הוא לדעת את תוכן המצווה מקורה בתורה, את שורשי המצווה על מי היא חלה, את זמן ומקום תחולתה ואת העונש.

• המבי"ט - בית אלוקים: שער התפילה, לקט מתוך פרקים ג', ט"ו, י"ז

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
הפיקוח על יהדות עצמאי

רשימת תתי הנושאים לפי תוכנית הלימודים

- ר' חיים שמואלביץ' - שיחות מוסר: מאמר הכרת הטוב
- הרב א. זסלר - מכתב מאליהו: קונטרס החסד: (ללא התוספת לפרק ז', התוספת לפרק י"ג וההשלמה)
- רבינו בחיי - חובות הלבבות (לפי פירוש "לב טוב"):
שער התשובה: ההקדמה (עד למלים: "סלח לנו אבינו כי חטאנו"), פרקים א' –ד'
שער עבודת האלוקים: הפתיחה, ופרקים א', ב', ג' (בפרק ג': מתחילת הפרק עד "והיא מדרגה שעולים ממנה אל ההכנעה השנית", ובהמשך פרק ג'- מ "ומכיוון שבררנו כי עלינו לעבוד את הבורא יתברך..." עד סוף הפרק).

סמל שאלון 4583 – הערכה בית ספרית
(השאלון מהווה 20% מהציון הכולל)

רשימת נושאי הלימוד	תתי נושאים
<u>הלכות שבת</u>	על פי הספר: "יסודות ועיקרים בהלכות שבת" בהוצאת מכון "אור מאיר" כל הפרקים מלבד פרקים ה', י"ב, י"ג (שנמצאים בבחינה החיצונית) ח', ט', י' (שאינם חובה)
<u>הלכות חגים</u>	עפ"י הספר "קיצור שלחן ערוך" <u>פסח:</u> ○ סימן קי"א: א'-ג', ה', ז'-י"א, י"ז. ○ סימן קי"ב: א', ו'. ○ סימן קי"ג: א'-ה'. ○ סימן קי"ד: א'. ○ סימן קט"ז: א'-ו', י-י"ח. ○ סימן קי"ח: א'-ט'. ○ סימן קי"ט: א'-ט'. ○ סימן ק"כ: א', ו'-ז', ט'-י"א. ○ סימן קכ"א: א'-ו'. ○ סימן קכ"ב: א'-ג', י"ב-ט"ז. <u>ימים נוראים:</u> ○ סימן קכ"ח: א'-ג', י"ב-ט"ז. ○ סימן קכ"ט: ב'-ה', ח'-ט', י"א, י"ד, י"ט-כ"א, כ"ג. ○ סימן קל': א'-ג'. ○ סימן קל"א: א'-ד', ח'-ט', י"ב, י"ד-ט"ז. ○ סימן קל"ב: א'-ג'. ○ סימן קל"ג: א', ג', ח', י', י"ד-ט"ו, י"ח-כ', כ"ד, כ"ו, כ"ח-ל"א.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
הפיקוח על יהדות עצמאי

<u>חנוכה ופורים :</u> ○ סימן קל"ט: א'-ד' (עד "כל נר יחיד") , ו'-י"ד, ט"ז- כ"ב. ○ סימן קמ"א: א'-ט"ז, כ"ב-כ"ג. ○ סימן קמ"ב: א', ז' (עד "דבר שאינו של שמחה"), ח'-י'.	
עפ"י הספר "קיצור שלחן ערוך" – מהנספח על פי פסקי ה"חזון איש" (הוצאת "אשכול" החל ממהדורת תשל"ה, או הוצאת "שי למורא") <u>מצות הפרשת חלה :</u> ○ סימן ל"ה: א', ג', ו'-ח'. (רק סימן זה הוא מ"קיצור שלחן ערוך", כל יתר הסימנים הם מהנספח) <u>תרומות ומעשרות :</u> ○ סימן א': כולו ○ סימן ב': א'-ח' (עד "שאינם ראויים לאכילת אדם"), ט'-י"ח. ○ סימן ג': כולו. ○ סימן ד': א'-ז'. ○ סימן ה': כולו. ○ סימן ו': א'-ג', ה'. ○ סימן ז': כולו. ○ סימן ח': א'-ב' ○ סימן ט': א'-ג', ט'. ○ סימן י': כולו. ○ סימן י"א: א', ה' ○ סימן י"ב: כולו. ○ סימן י"ג: א'-ג', ח'-ט' ○ סימן ט"ו: א'-ד', ט' ○ סימן י"ז: א'-ד', י'-י"א, י"ד. ○ סימן י"ט: א'-ד', י'-י"א, י"ד. <u>שמיטה :</u> ○ סימן כ': כולו.	<u>מצוות התלויות בארץ</u>

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
הפיקוח על יהדות עצמאי

- סימן כ"א: כולו
- סימן כ"ב: כולו.
- סימן כ"ו: כולו
- סימן כ"ז: א'.
- סימן כ"ח: א', ד-ה'.
- סימן כ"ט: ב'.
- סימן ל': כולו.
- סימן ל"א: כולו.
- סימן ל"ב: כולו.
- סימן ל"ג: כולו.
- סימן ל"ד: א'-ב'.
- סימן ל"ה: כולו.
- סימן ל"ו: כולו.
- סימן ל"ז: א'-ט', י"ג.
- סימן ל"ח: א'-ג'.
- סימן ל"ט: א'-ט', י"א.

הערה: הסימנים כ"ב-ל"ז נכללים בתכנית בחינת הבגרות בשנה שלפני שנת השמיטה ובשנת השמיטה (בשנים אלו לא יבחנו על סימנים י"ט וכ')
סימן ל"ז, נכלל בתכנית גם בשנה שלאחר שנת השמיטה.

מצוות שונות:

- **מזוזה** - סימן י"א: א'-ג', ו'-ז', י', כ"ב-כ"ה.
- **כשרות** - סימן ל"ח: א'-ג', ו', טי-י"ד.
- **משא ומתן** - סימן ס"ב: א'-ב', ד-ט', י"א-י"ג, ט"ו-י"ז.

40% - בחינת הגבר חיצונית
סמל שאלון 4281

פרק ראשון: נושאים בהשקפת היהדות (סה"כ 20 נקודות)
על הנבחן לענות על **שאלת נושא אחת**. בשאלה זו תינתן לנבחן בחירה בתוך סעיפי השאלה.
השאלה אודות נושאים ביהדות מתוך ספרים ומאמרים הדנים בנושאי מחשבה ומוסר. לתלמיד מוצג ה**נושא הנדון**, וכן מצורפת **רשימת הספרים** והמאמרים שאליהם מתייחסת השאלה.
שאלת נושא היא שאלת חשיבה מורכבת, הדורשת אינטגרציה בין כמה נושאים מתכנית הלימודים, והיא כוללת **קטע שלא נלמד** המופיע בשאלון הבחינה. השאלה בודקת את יכולתו של הנבחן בהבנה ובניתוח של ספרי מחשבה ומוסר.

פרק שני: ספרים ומאמרים (סה"כ 80 נקודות)
על הנבחן לענות על **עשר** שאלות מתוך שתיים עשרה שאלות. (לכל שאלה – 8 נקודות).
השאלות הן על נושאים ביהדות מתוך ספרים ומאמרים הדנים בנושאי מחשבה ומוסר. בכל שאלה מופנה הנבחן לאחד המקורות בחומר הלימוד. יש להשיב תשובה על-סמך **הספר שאליו מופנה הנבחן**.

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תתי הנושאים על פי תוכנית הלימודים
ספר החינוך	• <u>ההקדמה</u> – (עד "ממשה רבנו...שנתנה לנו") • <u>מצוות ספר החינוך</u>: ○ בנין בית הבחירה (מצווה צ"ה). ○ יראה המקדש (מצווה רנ"ד). ○ ברכת המזון (מצווה ת"ל). ○ תפילה (מצווה תל"ג). הערה: במצוות הנלמדות מתוך ספר החינוך, הנדרש הוא לדעת את <u>תוכן המצווה מקורה בתורה</u>, את <u>שורשי המצווה</u> על מי היא חלה, את <u>זמן ומקום תחולתה</u> ואת <u>העונש</u>.
רבי יהודה הלוי	<u>הכוזרי</u>: (הוצאת הרב מ' גניזי) - מאמר שלישי, סעיפים א' – י"ז

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 המזכירות הפדגוגית
 הפיקוח על יהדות עצמאי

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תתי הנושאים על פי תוכנית הלימודים
רמב"ם	○ <u>פירוש המשנה:</u> ○ <u>הקדמה לפירוש המשנה:</u> (לקט, עד למלים "שקיבלו מפי יהושע ממשה") ○ <u>שמונה פרקים:</u> פרקים א'-ד', ו'-ז', פרק ח' (עד: "מענייני המשמעת והמרי"). ○ <u>י"ג עיקרי האמונה</u> ע"פ <u>ההקדמה לפרק חלק</u>, עם ההסברים, (בהוצאת מכון "אור מאיר") ○ <u>משנה תורה:</u> ○ <u>הלכות יסודי התורה</u>, <u>פרק ה'</u>, <u>הלכות א'-ח'</u>, י'-י"א. ○ <u>הלכות תשובה:</u> פרקים ז'- ח'. ○ <u>הלכות מלכים</u> <u>פרקים:</u> י"א, י"ב.
רמב"ן על התורה	○ <u>הקדמה לפירוש לתורה:</u> (מן ההתחלה עד "מעט מאלקים", וכן מ"וכל הנמסר למשה" עד "מפה אל פה - עד משה מסיני"). ○ <u>מושג הקדושה:</u> ויקרא י"ט, ב' (עד "במותרו וכיעורים") ○ <u>עשיית הטוב והישר:</u> דברים ו', י"ח (כל הקטע) ○ <u>חשיבותה של ארץ ישראל:</u> ויקרא פרק י"ח, פסוק כ"ה. (עד "ולא תסבול עובדי עבודה זרה ומגלוי עריות")
רבי ניסים גירונדי	<u>דרשות הר"ן</u> , לקט מתוך הדרוש השישי.
רמח"ל	<u>מסילת ישרים:</u> ההקדמה ופרקים: א'-ט'
לקט מקטעי המהר"ל	<u>דרך החיים</u> לפרקי אבות: ○ <u>פרק ראשון:</u> על שלושה דברים העולם עומד: על התורה, על העבודה, ועל גמילות חסדים. ○ <u>פרק שני:</u> הם אמרו שלושה דברים: ר' אליעזר אומר וכו'. ○ <u>פרק רביעי:</u> בן זומא אומר: איזהו חכם וכו'. <u>הערה:</u> <u>ללא</u> הקטעים הבאים:

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 המזכירות הפדגוגית
 הפיקוח על יהדות עצמאי

רשימת נושאי הלימוד	רשימת תתי הנושאים על פי תוכנית הלימודים
	מ: "ועוד שנאמר" מכל מלמדי השכלתי" מנא ליה לפרש כך... " ועד: "ומפז רב". מ: "ועוד יש לך לדעת, כי החכמה היא נבדלת... " ועד: "ובוודאי פירושו שהיה חפץ בתורה עד שהיו לו מלמדים הרבה..." מ: "והביא ראיה מן הכתוב שאמר אשריך... " ועד: "כי אליו מיוחד העולם הבא שהוא נבדל מהחומר לגמרי..." ○ <u>פרק חמישי:</u> עשרה ניסיונות. עשרה ניסים.
הרב א.א. דסלר	"מכתב מאלוהו": ○ <u>"קונטרס הבחירה"</u>
הרב אלחנן וסרמן	"קובץ מאמרים": מאמר על אמונה.
הרב אי"ש קרליץ ה"חזון איש"	אמונה ובטחון : ○ <u>פרק ב'.</u>
הרב שלום נח ברזובסקי- האדמו"ר מסלונים	○ מאמר: "טהרת המידות" מתוך ספרו "נתיבות שלום"
הרב חיים פרידלנדר	○ המאמר: שבת – כאילו מלאכתך עשויה (עד "בזכות ברכת השבת") ○ לקט מהמאמר: הצנע לכת – צניעות כיסוד לפנימיות.